

Pesti-körkép

Vaszily Gábor

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Festőművész szak, 2. évfolyam

Témavezető: Dr. habil. Nemes Csaba DLA

Vaszily Gábor vagyok. A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának Festőművészet szakának másodéves hallgatója.

A Pesti Körkép című munkámat szeretném bemutatni. Ez egy 150 x 200 cm-es olajfestmény vásznon, ami 2024 novemberétől decemberéig készült.

LEÍRÁS

A képen egy fiktív városi utca illusztrációja látható kettő ikonikus magyar épülettel; lottózóval és dohánybolttal, miközben ezek előtt elhalad egy modern német autó, egy Volkswagen Golf. A járműből pártus lövést végrehajtó - avagy hátrafelé nyilazó alakot láthatunk, a vezető ülésén pedig a néző felé tekintő cigarettázó figurát. Észrevehetünk még az antennára aggatva egy árpádsávos zászlót és az autó csúcspdíszeként egy turulmadarat. A háttérben lévő épületek között kettő karakter is előtűnik, hajléktalanok. Egyikőjük - a bal oldali síkátorba vizek, a másik a lottózó ajtajában fekszik eszméletlenül.

3 fő részre osztható a kép. A legnagyobbat az égbolt és az aszfalt alkotja, amik absztrakt térkitöltő elemekként is funkcionálnak. Ezek a textúrában leginkább gazdag részei a munkának. Méret tekintetében a második szegmens az épületeké, ahol nyers formák találkoznak precízebb, finomabban képzett felületekkel, a figurák pedig gyakorlatilag beleolvadnak az árnyékokba. Végül a fókuszban az autó van a két alakkal, ahol főként finom színátmenetek alkotják a formákat.

A kép színvilágára szűk paletta jellemző. A kékek és a vörösek dominálják a kompozíciót, amik vagy tisztán, telítetten jelennek meg, vagy szürkékbe keverve különböző kombinációkban.

A történelmet és a jelképeket hajlamos kisajátítani a politika, és, bár kétségtelenül van a képen szereplő szimbólumoknak egy erős ilyen jellegű áthallása, nem kívánom ezeket kritizálni.

NARRATÍVA

A narratívát tekintve ez a kép a magyar nemzeti közélet karikatúrája. Mérhetetlenül büszke nép a magyar, és erre persze meg is van az oka; az elmúlt majdnem fél évezredet gyakorlatilag folytonos elnyomásban töltötte a társadalom. Erre természetes válasz az, hogy minden eszközt megragad arra, hogy a nemzeti öntudatot megerősítse, ezzel egybetartva a közösséget. Jó példák erre a vegyesházi királyok területeit bemutató modern térképek, ahol nagyon bátran csatolják Magyarországhoz az idegen országokat. De nem is kell messze menni ilyen jellegű példáért, hiszen megszámlálhatatlan Nagy-Magyarország matricát láthatunk, ha végigsétálunk egy tetszőleges parkolóban.

Úgy érzem, hogy manapság ilyen jellegű túlkompenzálásra nincs szükség. Itt az ideje megbírkózni a valósággal és megtanulni szerényebbnek lenni. Ez persze nem csak erre a képre vonatkozik, szeretném én is magaménak tudni ezt a filozófiát.

Mindazonáltal nem is érzem, hogy megérdemelt lenne a büszkeség. Az élet terünk periferiája tele van iszonyatos problémákkal, amelyeket látszólag senki se próbál megoldani. Rengetegszer megállítanak például a társadalomból kidasított emberekkel. Velük gyakran elbeszélgetek és az a tapasztalatom, hogy ők pont ennek a mentalitásnak az áldozatai. Ezeket a figurákat ábrázoltam a háttérben.

A képen mindegyik alak az én vonásaimat viseli, önarcképek. Ez ismételtén a büszkeségre való visszautalás, illetve megpróbáltam ebben is önreflektív maradni, hogy ezzel elkerülhessem, hogy túlzottan didaktikus legyen a mondanivaló.

ELŐZMÉNYEK

Szakmai háttérmet tekintve grafikus vagyok, ez pedig erősen meghatározza a festészeti munkámat. Ami azt illeti az egyetem megkezdése előtt nem is festettem soha, tehát emiatt minden képem - köztük ez is - elsősorban egy tanulófolyamat része.

Kifejezetten közel áll hozzám az anatómia, a térábrázolás és a grafikus háttérből származó karakter-, tér-, és formadesign. Emiatt elsősorban illusztratív jellegű képeket szoktam festeni.

Az elmúlt két évben rengeteg mindent kipróbáltam, hogy megtaláljam mi érdekel igazán. Sokat foglalkoztam portrékkal és aktokkal, illetve a nyár folyamán elkezdtem tájképeket is festeni. Nagyon metodikusan, megfontoltan szoktam dolgozni. Ez tökéletesen alkalmas ahhoz a realista festészeti stílushoz ami felé törekszem.

Ennél a képnél azt a kihívást intéztem magam felé, hogy készítsek egy nagyméretű képet, amit egy pár hetes intervallumon belül meg kell csinálnom. Mivel ez az első ekkora munkám, ez egy új fajta stratégiát kívánt meg; a takarékoságot.

TECHNIKA

Bár alapozott vászonra dolgoztam, a vászon fehérsége nagyon átütne a transzparens olajrétegeken, ezért egy vékony kéesszürke, akrilos-gessos keverékkel még egyszer lealapoztam. Ezt azért tartottam fontosnak, mert szürke alap nagyon jól támogatja a kép aláfestését. A gessos réteget önmagában is alkalmaztam vizuális célokra, ugyanis többször előbukkan a festégrétegek mellett.

A kompozíció létrehozásához alkalmaztam a grafikus tapasztalatomat is, hiszen a kép alapját számítógépen terveztem. Először minden nagyobb objektumot lemodelleztem 3D-ben, majd photobashing technikával hozzáadtam a részleteket és a figurákat. Végül az egészet szabadkézzel felvázoltam az alapra. A vonalak ebből a megoldásból származó tántorgása hozzáillik az épületek karakteréhez, illetve azt is fontosnak láttam, hogy elkerüljem a tökéletes perspektívát, hiszen annak nagyon természetellenes érzete van.

Meghatározó még a képen a vörös aláfestés, amit maradék festékekből, terpentiben gazdagon kevertem. Igyekeztem minél több helyen meghagyni a szürke és a vörös alapot, mivel izgalmasnak tartom, hogyha átlátszanak az eredeti felülete, illetve takarékoság szempontjából ez is egy effektív módszer.

A vörös aláfestésnek egy másik értékes eredménye egy erős - a képet összefogó - árnyékréteg, amit egy fotózásból ismert szolarizációs technikával kötöttem össze a fényekkel. Ez egy sötét árnyékmagot eredményez gazdag reflexfényekkel, ami gyakori szereplője más képeimnek is. Az árnyékok ilyen jellegű kezelésére nagyon jó példák Giambattista Piazzetta és kortársainak művei, amelyekkel még Velencében találkoztam.

A színeket tekintve egy erős vörös-kék szíkontrasztra törekedtem, amit szürkékkel hoztam közelebb egymáshoz. Önmagában ez nagyon egyhangú lett volna, ezért jól jött a lottózóból származó sárgás-zöld felület, aminek köszönhetően egy jó egyensúlyban lévő triadikus szíkompozíció jött létre. Ez a kis-közepes-nagy alapelvet követi. A vörösek foglalják el a kompozíció nagyobb formáit, a kékek közepeseket, a zöldek pedig csak kis mennyiségben vannak jelen.

REFERENCIÁK

Festészetben elsősorban az olasz és németalföldi akademizmus foglalkoztat. Nemrég volt alkalmam a velencei festészet nagymestereinek több művét személyesen is megnézni, ami nagy benyomást keltett bennem. Giovanni Antonio Canal, azaz Canaletto munkáit kifejezetten szeretem. Az atmoszferikus perspektívát amit használ sokszor próbáltam reprodukálni tájképeimen. Ebben a képben a felhőinek és épületeinek felületkezelését tanulmányoztam.

Logikus megemlítenem még Feszty Árpádot is, hiszen a képem címe a Feszty-körképre reflektál. Bár azt a művet nem használtam tanulságként a saját munkámhoz, a korszakra jellemző történelmi festészetet annál inkább. Pontosan ezt a tizenkilenc-huszádi ábrázolás módot használok, ami például Benczúr Gyulára, vagy Munkácsy-ra jellemző.

Az alakok megfestéséhez főleg pre-impresszionista festőket, mint például John Singer Sargent-et választottam referenciaként. Rá jellemző, hogy az árnyékokat egységesen kezeli, és telített színekkel választja el azokat a fényesebb felületektől. Ez a bőrfelszín alatti fény-szóródás eredménye, amit én is szívesen alkalmazok a saját figuráimhoz.

KONKLÚZIÓ

A kép egy pár hetes intenzív munkafolyamat során jött létre. Nem jellemző rám, hogy ilyen hamar befejezek egy munkát, főleg nem ekkorát. Sokat segített a lelkiismeretes előkészület, aminek köszönhetően nagyon határozott tudtam lenni, és mindig pontosan tudtam, hogy mit festek. Ez egy fontos lépés számomra abba az irányba, hogy akár el tudjak kezdeni egy komoly festői programot.

Ahogy már említettem, képem megpróbálja felidézni a tizenkilenc-huszádi történelmi festészetet, és ezt igyekeztem beleemelni egy modern köntösbe. Nagyon élvezem az ilyen jellegű vizuális játékokat, amit alkalmasnak látom arra, hogy ezt témát jobban kibonthassam. Összességében, nagyon tanulságos munka volt, ezért mindenképpen folytatni szeretném ezt az irányt a jövőben is.